

Bandieten voor den Krijgsraad

De Overvallen van Dorne en Niel-Asch

Desiré Paredis van Eisdan en zijn handlangers zullen zwaar boeten

Ondergrondse bewegingen in Italië

Ze willen den terugkeer van den Koning.

Op Dinsdag 26 November zal voor den Krijgsraad te Tongeren 't proces aanvangen tegen een groepje bandieten, aangevoerd door zekeren Desiré Paradis, herkomstig van Bree, doch woonachtig te Eisdan, die tijdens de eerste maanden na de bevrijding talrijke overvallen gepleegd hebben in de streek van Dorne (Opoeteren) en Niel-bij-Asch.

Het onderzoek in deze zaak is, naar het schijnt nog niet gesloten. Heel zeker zullen er nog meer medeplichtigen ontmaskerd worden, doch de Krijgsraad van Tongeren heeft het besluit getroffen de groote schuldderger onverwijd voor het gerecht te brengen.

Den 3 Maart 1945 uitgevoerd door de drie bandieten Paradis, Bynens en Boyen bij den mijnwerker Jan Eerdeken. Het gezin Jan Eerdeken-Maenen bewoont een afgelegen huis in de heide van Niel-Asch, vlak langs de spoorbaan naar Maaseik. Men waant zich daar op het einde van de wereld. Kijkt men in Oostenlijke richting, dan ziet men niets dan den verwijderden terril van Eisdan boven een dennenbosch. Vader Eerdeken werkt op de mijn van Eisdan, doch hij bebouwt met een pony ook wat magere heidegrond. Zoo verdient hij den kost voor zijn gezin van zeven kinderen waarvan het oudste 17 jaar oud is.

slacht varken en de vrouw werd gedwongen hun het spek te wijzen dat op een zolderkamer hing. Ze staken het spek en de hespen in zakken, terwijl ze de vrouw tergend: «Kijk eens, dit is nummer 1! En dit is nummer 2!»

Toen ze met dit werk klaar waren, gaven ze bevel, dat niemand binnen het half uur mocht buiten komen en ze namen de vlucht met hun buit, waarbij ook nog een revolver was, die ze in de kamer der ouders hadden gevonden.

Deze overval was, zooals we hooger zegden, het werk van Paradis en Bynens, terwijl Jan Boyen de wacht betroek.

«Toe, Le! doe eens open!» vroeg een man op goeddelijken toon. De landbouwer dacht dat een mijnwerker misschien stukken aan een fiets had en zonder achterdocht te koesteren, opende hij de deur, doch twee bandieten. Paradis en Bynens sprongen binnen en plaatsten hem een revolver op de borst, terwijl ze den man verplichtten de handen op te steken. De kerels waren gemaskerd, doch in het licht der zaklampen, kon de landbouwer geen voldoende persoonsbeschrijving waarnemen. Het masker leek op een satijnen baard met gaten voor de oogen.

Zij hielden den man in bedwang en vergezelden hem naar de slaapkamer. Ze verplichtten de vrouw op te staan en zochten heel het vertrek af; onder het bed, in de kasten en in de laden. Zij legden de hand op ongeveer 6,000 fr. aan geld, doch daar ze dit niet voldoende achtten, begonnen ze ook nog lijnwaad in zakken te steken.

«Wij hebben tijd tot morgen vroeg!» spotten ze. Den volgenden dag stelde men de verdwijning vast van 'n tiental dekens, van twee mansbroeken, stof voor een damesmanteel, 5 m. satijn, een partij handdoeken, kussenslopen en zakdoeken, een horloge en de gouden juweelen der huisvrouw.

Nadien keerden ze naar de keuken terug en plunderden den kelder. Een ransch geslacht varken namen ze mee, met uitzondering van een hesp en van een zijde spek.

Ondertuschen waren ze ook doorgedrongen tot in de slaapkamers der kinderen, en tot de schreiende kinderen hadden ze gezegd: «Wij doen u niets! Niet weenen! Zeg ons maar, waar het geld ligt.»

Toen ze waren geladen lijk mull-ezels, poetsten ze alle drie de plaat.

BIJ MATHIEU EERDEKENS TE NIEL

Bij den broer van Jan Eerdeken, die in Maart alreeds bestolen was, werd dien 23 September 1945 eveneens een overval gepleegd. Dit gezin Eerdeken, waarvan de vader in de morgenploeg, of de mijn van Zwartberg werkt, bewoont eveneens een kleine hoeve in de eenzame heide van Niel. Er zijn daar niet minder dan 5 kleine kinderen.

's Morgens te kwart na zes, toen de man even naar zijn werk was, trok de vrouw de luiken der keuken omhoog, riep de kinderen op en ging even naar buiten, doch plots kwam één enkele bandiet op haar toegesprongen. — Hij ging met de vrouw mee binnen en hield haar met een revolver in bedwang. Hij was gemaskerd met een groenen bril. Hij vroeg waar de man werkte en toen verplichtte hij de vrouw, aen haar geld te wijzen. Hij volgde de vrouw naar de bovenkamer, doch toen de vrouw hem 3,000 fr. overhandigde had, was hij niet tevreden. Hij zocht de kastlade na, en nam ook het overschot mee, zoodat hij 5,000 fr. inpalmde, het heele bezit van dit arm koolputtersgezin. Na een half uur naar nog meer geld gezocht te hebben, ging hij terug door de achter deur buiten. Vruchteloos poogde hij deze deur te sluiten. Door de morgenschemering zag de vrouw hem per fiets in de richting van de oosschen wegrijden.

De bandiet, die dezen overval pleegde, behoort tot dezelfde bande. Hij werd tijdens een hersamenstelling van den overval door de vrouw formeel herkend. Naar het schijnt is deze zaak echter geschieden van de andere roofovervallen en zal ze pas later voorkomen.

Zooals men ziet zijn deze kerels van hetzelfde kaliber als de bandieten van de bande van de Dameskous. Doodsbedreiging, schrikaanjaging en afpersing waren hun middelen om hun slachtoffers te dwingen geld te geven. Dezen zijn des te schuldiger, omdat ze meestal een voodige menschen overvielen, die slechts eenige geringe spaarcentjes vergaard hadden.

Het zijn de volgende betichten die ter verantwoording zullen geroepen worden:

- Nummer 1: BYNENS Albert, van Opoeteren;
Nr 2: BOYEN JAN, Opoeteren;
Nr 3: PAREDIS Mathieu, Eisdan;
Nr 4: WILLEMS MARCEL, Eisdan;
Nr 5: GOVAERTS JAN, Eisdan.

Wij mogen overtuigd zijn, dat de Krijgsraad van Tongeren op dit gespus een verdiende zware straf zal toepassen.

De echtelingen Mathieu EERDEKENS—LAENEN met hun vijf kinderen voor de deur hunner woning.

De aanvoerder is, zooals we reeds zegden, Desiré Paradis, een leunder in tweedehandsche kleedingsstukken doch deze had zich de medewerking verzekerd van Albert Bynens van Opoeteren, gehuwd, 28 jaar oud, van een zekeren Jan Govaerts uit Eisdan, van Jan Boyen, 44 jaar oud, ongehuwd en wonende te Waterschei en tenslotte van een zekeren Willems. Deze kerels hebben ongetwijfeld meerdere gewapende overvallen op hun geweten, doch tot op heden werden er een viertal totaal opgehelderd.

BIJ WILLEM MOORS TE DORNE

Willem Moors-Eerdeken, die thans een café uitbaat op den Houw te Opoeteren, bewoonde destijds een kleine boerderij op het gehucht Dorne, langs een eenzamen aardeweg.

Den 7 November 1944 te 8 uur 's avonds zaten de echtelingen Moors bijeen in de keuken, terwijl de drie kinderen slapen waren. Plots werd er op de deur geklopt en een barsche stem riep: «Open doen! Nachtkontrolle der Witte Brigade!» De niets vermoedende landbouwer ontsloot de deur, doch plots stonden twee kerels voor hem, gekleed in het uniform der Witte Brigade, beiden met een Duitsch geweer in de handen en met een donkeren chauffeursbril voor de oogen. Ze dwongen de bewoners met de handen omhoog te gaan staan, draaiden het licht uit en terwijl ze met zaklampen voor hen lichtten, eischten ze 10,000 fr. zooniet zouden ze de echtelingen Moors doodschieten. Terwijl een der kerels, in de keuken den man bleef bewaken, ging de andere met de vrouw naar boven. Doch de vrouw ging opzettelijk in een kamer zoeken waar geen geld was. Daarna riep ze haar man, of deze het geld niet in zijn portefeuille had. De man antwoordde: «Ja, onder het oog der bandieten, die door den donkeren bril niet goed zagen, stelde de vrouw hun zes briefjes van 100 fr. ter hand, zeggende, dat het 6,000 fr. was. De bandieten staken het geld op zak en gingen toen in den kelder snuffelen, terwijl de bewoners in de voorkamer werden opgesloten. Een der bandieten verzekerde trouwens, dat er buiten nog vier man op wacht stonden. Na het spek en de hespen meegenomen te hebben, kwam de bandiet, die de leiding had zeggen:

«We hebben de hespen achtergelaten. Maar binnen twee uren moogt ge niet buiten komen!»

Ze logen, want ze hadden niets achtergelaten. De beide daders van dezen overval zijn Desiré Paradis en Jan Govaerts van Eisdan en het proces zal moeten uitmaken, of nog anderen hetzij op wacht gestaan hebben, hetzij spek uit den kelder hielpen vervoeren.

BIJ JAN EERDEKENS TE NIEL—BIJ—ASCH

De tweede gekende overval werd

Rond 9 uur 's avonds, terwijl vader naar de mijn was en de moeder alleen thuis was met haar kinderen, waarvan er vier slapen waren werd er op het vensterlied geklopt.

—Nonk Michel is daar, zelden de kinderen, want de broer der vrouw, die daar enkele minuten vandaan woont, kwam soms 's avonds op bezoek. De vrouw deed zonder argwaan de deur open, doch twee kerels met een revolver in de vuist sprongen binnen. Ze hadden een bruin masker voor van doorzichtbare impermeable-stof. «Stil zijn en licht uit!» beval de aanvoerder Paradis en daarop knipten ze hun zaklampen af.

— Wis ons uw geld! beval daarop de aanvoerder, terwijl Bynens bij de deur met het revolver bleef dreigen.

De vrouw moest voor den bandiet opgaan naar de slaapkamer en ze wees hem 600 fr., al het geld dat de vrouw in huis had. Doch daarmee was de bandiet niet tevreden. De vrouw had goed antwoorden, dat ze pa. met het spaargeld een pony gekocht hadden, doch het hielp niet. Daarop begonnen de ruwe kerels het heele huis af te zoeken. Alle kasten werden leeggetrokken en alle laden doorsnuffeld. Ze maakten de spaarpotten der kinderen ledig onder het oog van de schreiende kinderen.

Om de bandieten buiten te krijgen, zei de vrouw tot haar oudste meisje: «Geef hun ook maar het geld van uw konijnen!» Het meisje had namelijk 2000 fr. gespaard van den verkoop van konijnen, die ze had gekweekt en gevoederd. Schreiend overhandigde het kind hun de 2000 fr.

Toen ze verder geen kans meer zagen om geld te vinden, zochten ze het huis af voor spek. In den kelder vonden ze vleesch van een versche ge-

BIJ DEN POMPENMAKER JEF BOYEN

Jef Boyen-Hubrechts is een pompenmaker en de broer van den bandiet Jan Boyen, met wien hij al'e betrekkingen verbroken had, terwille van de communistische actie van dezen laatste. Hij bewoonde een klein huisje te Dorne, langs den weg naar Opoeteren, waarvan een plaats als werkhuis was ingericht. Nadien is hij naar Opoeteren verhuisd, waar hij een mooie, nieuwe woning betreft en een handel van ijzerwaren uitbaat.

Den 24 April 1945 te kwart voor elf 's avonds, terwijl de beide kinderen slapen waren, kregen de echtelingen het bezoek van drie bandieten, n. l. Desiré Paredis, Albert Bynens en 'n zekeren Willems, van Eisdan, die langs de achterdeur binnendrongen. Zij hadden een doek als masker over het gezicht gebonden en hielden een revolver dreigend voor zich. Een der bandieten bleef aan de deur op wacht staan, terwijl de twee anderen het licht uitdraaiden, hun zaklampen aanknipten en man en vrouw de handen vastbonden met touwen, die ze op zak hadden.

Eén der bandieten bleef den man in de keuken bewaken en de andere verplichtte de vrouw mee naar boven te gaan om het geld te wijzen. Boven trok de bandiet ook nog een groot mes uit zijn zak, waarmee hij de vrouw bang maakte en met een Bree'schen tongval eischte hij 25,000 fr. De vrouw wees een plaats in de kast aan waar 20,000 fr. geborgen was, het heele handelsfonds van zegen ambachtsman. Hij eischte nog meer geld, doch toen de vrouw antwoordde, dat ze niets anders in huis had sleepte de bandiet lijnwaad en beddegoed mee naar de keuken, nam het spek en een hesp van den zolder en foefelde alles bijeen in een zak. Ze vroegen den man kwansuis naar zijn naam, doch ze wisten goed genoeg bij wien ze ingebroken waren, want ze spraken er ook nog van het varken, dat op den stal stond, te gaan slachten, wat ze echter niet gedaan hebben. Nadien hoepelden ze op met hun buit.

De vrouw heeft nadien het licht terug aanknipt met haar kin en met groote moeite hebben de echtelingen Boyen zich uit hun boeien kunnen bevrijden.

BIJ DEN LANDBOUWER LEOPOLD MOORS

Een drietal weken later, den 14 Mei 1945, heeft dezelfde bande een nieuwen overval gepleegd bij den landbouwer Leopold Moors, die een groote hoeve bewoont langs de baan van Opoeteren naar Neeroeteren, op het gehucht Rooren.

Het was rond half twaalf des nachts, toen heel het gezin te bed was, dat er op het raam werd geklopt. De landbouwer stond op en vroeg wie er aan de deur was.

De vrouw van Jan Eerdeken met een rij van haar talrijke kinderen.

Volgens de «Messagero» zou de Italiaansche overheid te Genua «Kolonel Smith aangehouden hebben, in wien men Prins Gallicano meent te erkennen, die naar beweert wordt, de leiding zou in handen hebben van de Genueesche Monarchistische ondergrondse beweging. Naar gisteren werd bericht, zou deze beweging, den terugkeer van Koning Umberto te Italië steunen. De correspondent van het blad meldt dat «Kolonel Smith» werd aangehouden met zijn adjutant, Wilkelen Bocker oud Duitsch officier toen zij uit Napels te Genua aankwamen.

Het Roemeinsche dagblad «Unita» meldte gisteren dat 44 personen, hoofd zakelijk leden van de voormalige Zwart hemden, in Genua werden aangehouden.

Het bericht vandaag, dat door de politie de hand werd gelegd op sommige dokumenten, waaronder lidmaatschapskaarten waarop de nationale vlag is afgebeeld te midden van Koninklijke teekens, en leuze als «Vrijwillige Partisanen corps-divisie van zelfstandig Savoie.»

Naar verluidt zou de beweging bestaan uit 3 brigades met in totaal 1500 leden. (Reuter.)

NEOFASCISTISCHE BEWEGING ONTDEKT TE ROME Een nieuwe Neofascistische beweging de «Fascistische organisatie voor Arbeidersaktie en Revolutie» is te Rome ontdekt.

Naar het schijnt zijn het leden van deze organisatie die de fascistische propaganda - manifestaties hebben op touw gezet die te Rome den 28 October, verjaardag van de march der Fascisten op Rome, hebben plaats gehad. (AFP.)

NIEUW VLEGRECORD GEVESTIGD

Door een jachttoestel van de Amerikaansche marine

Het jachtvliegtuig «Beargat» van de Amerikaansche marine heeft 'n nieuw record gevestigd van de progressieve snelheid bij het klimmen: 1 minuut 40 seconden bereikte het 'n hoogte van 3500 meter, zegge 10,000 voet Dit record zal niet voor een veertien tal dagen worden gehomologeerd. Het zelfde toestel dat door de maatschappij Gruman werd gebouwd, heeft een ander record gevestigd: Het is van den grond opgestegen over een afstand van 42,700 meter, zeggen 116 voet. Deze proeven maken deel uit van een proefprogramma van de Amerikaansche marine ter gelegenheid van de Nationale Luchtvaarttentoonstelling.

EEN ONTSNAPT KRIJSGEVANGENEN VRAAGT FRANSCHE NATIONALITEIT

Maar wordt opnieuw opgesloten Een Duitsche krijgsvangene, die in Juli jl. uit Dieppe was ontsnapt, en die er, na talrijke moeilijkheden, in geslaagd was zijn geboortestreek te bereiken, vernam dat zijn ouders dood waren in een bombardement. Daar hij aldus zonder familie en zonder huisvesting was, keerde hij onmiddellijk naar Frankrijk terug. Hij gaf zich aan bij de gendarmerie van Montreuil—Sur—Mer en verklaarde, in een onberispelijk Fransch, dat hij de Fransche nationaliteit wenschte te bekomen en zijn beroep van electricien in het autobreedbedrijf in Frankrijk uit te oefenen. In afwachting werd de man naar een krijgsvangenkamp overgebracht.

HET LEVEN IN OOSTENRIJK Kwestie van loonen en prijzen de moeilijkheid

Volgens den bijzonderen correspondent van Belga in Oostenrijk, werkt de door de Oostenrijksche regering gevoelde politiek in het deblokkeeren der prijzen, het munten evenwicht in de hand. In vergelijking met Duitschland is de zwarte markt gering, hoewel de ravitalleeringstoestand benardter is. Ter oorzaak van geldschaarste. Duitsche arbeiders verdienen 50 t.h. meer als de Oostenrijksche, maar de Duitsche mark heeft een waarde, die driemaal kleiner is dan de shilling.

De kwestie der loonen lokte reeds herhaaldelijk protestbewegingen uit en er werd zelfs loonsverhooging en aanpassing der belastingen geëischt. Als typisch voorbeeld wordt 't maandelijksch loon van een timmerman aangehaald. Dit bedraagt 1400 Belgische frank per maand, taksen inbegrepen. Op het platteland daalt dit loon maar het levensonderhoud is er des te goedkooper.

Deze toestanden worden toegeschreven aan een verschil van raming van het prijsen-indexcijfer. De verschillende partijen bejeveren zich om het belastingcijfer te doen dalen, maar de oplossing van de hee' kwestie is zeer moeilijk te vinden.

Of de hier aangegeven politiek Oostenrijk in de gelegenheid zal stellen zijn financieel en economisch herstel snel op te voeren, zal de toekomst uitwijzen.